

Изузеци и паметни показивачи

noexcept, new (address), unique_ptr, shared_ptr, weak_ptr

- Три одговора:
  - Могу бити у било ком стању. То значи да у случају изузетка, функција не гарантује ништа по питању објеката са којима ради, нити заузете меморије.
  - Објекти су у употребљивом стању и нема цурења меморије. Али садржај објеката није загарантован.
  - <u>У стању које је претходило позиву функције.</u> Дакле, функција гарантује да ће у случају неуспеха (изузетка) оставити објекте у првобитном стању (или га у њега вратити).

- Та три одговора се пресликавају у три нивоа гаранција у случају изузетака, које нека функција може да нуди:
  - Без гаранција (енгл. no exception safety (guarantee))
    - по питању стања објеката над којима ради и динамички заузете меморије, у случају баченог изузетка.
  - Основна гаранција, или гаранција да неће бити цурења (енгл. basic exception safety (guarantee), no-leek guarantee)
    - Гарантује да ће у случају баченог изузетка објекти бити у употребљивом стању и да неће бити цурења меморије.
  - **Jaka гаранција (енгл. strong exception safety (guarantee)**, commit-or-rollback semantics)
    - Гарантује да ће у случају баченог изузетка објекти бити у стању у којем су били пре позива функције. Такође неће бити цурења меморије.

- Та три одговора се пресликавају у три нивоа гаранције у случају изузетака, које нека функција може да нуди:
  - Без гаранција (енгл. no exception safety (guarantee))
    - по питању стања објеката над којима ради и динамички заузете меморије, у случају баченог изузетка.
  - Основна гаранција, или гаранција да неће бити цурења (енгл. basic exception safety (guarantee), no-leek guarantee)
    - Гарантује да ће у случају баченог изузетка објекти бити у употребљивом стању и да неће бити цурења меморије.
  - **Jaka гаранција** (**енгл. strong exception safety (guarantee)**, commit-or-rollback semantics)
    - Гарантује да ће у случају баченог изузетка објекти бити у стању у којем су били пре позива функције. Такође неће бити цурења меморије.
- А намеће се и четврти ниво гаранције:
  - Гаранција да неће бити изузетака (енгл. no-throw guarantee)
    - Само име јој каже: изузетака неће бити. (То може да значи да ће функција увек успети да уради то што треба, али такође може да значи да сваки неуспех представља фаталну грешку, на коју се не реагује; слично асерту)

- Ови нивои нису део Це++ стандарда, али јесу концептуални оквир на који се стандард ослања.
- Неки елементи стандардне библиотеке су специфицирани тако да дају неки од ових нивоа гаранције (иако се сами називи тих нивоа, са претходног слајда, не спомињу)
- Најистакнутији пример су неке од операција над контејнерима. Рецимо, push back или insert.
- Који ниво гаранција вектор може пружити за ове операције?
- Како то зависи од типа елемената вектора?

• У основи тих операција можемо замислити овакав шаблон

```
template<typename T>
T* reallocate(T* old ptr, size t old capacity) {
  T* new ptr = new T[old capacity * 2];
  size t i = 0;
 try {
    for (; i < old capacity; ++i)
     new ptr[i] = old ptr[i];
  } catch (...) {
    delete[] new ptr;
    throw;
  delete[] old ptr;
 return new ptr;
```

• Који ниво гаранција ово нуди?

• Желимо да искористимо мув операцију код типова који је имају

```
template<typename T>
T* reallocate(T* old ptr, size t old capacity) {
  T* new ptr = new T[old capacity * 2];
  size t i = 0;
 try {
    for (; i < old capacity; ++i)</pre>
      new ptr[i] = std::move(old ptr[i]);
  } catch (...) {
    delete[] new ptr;
    throw;
  delete[] old ptr;
 return new ptr;
```

• Који сада ниво гаранција ово нуди?

- Најпре зависи од тога да ли Т уопште има мув операцију
- Ако нема онда је исто као и са обичним копирањем/доделом (уколико и копирање постоји): јака гаранција, по цени копирања
- Ако има онда се проблем дели на додатна два случаја
  - Ако мув не баца изузетак, онда нема проблема: јака гаранција, по (јефтинијој) цени мува
  - А ако баца изузетак... онда нема ни јаке ни основне гаранције.
    - Али, ако би тада ипак желели јаку гаранцију, могли бисмо да употребимо копирање/доделу (уколико постоји), и платимо ту гаранцију мањом ефикасношћу.
- Међутим, како да знамо да ли мув операција баца или не баца изузетак и да се прилагодимо томе?

noexcept

- Ова кључна реч има две употребе:
  - Да саопшти да нека функција не баца изузетак

```
void foo(Class1 o1) noexcept;
void foo(Class1 o1) noexcept(true);

void bar(Class1 o1);
void bar(Class1 o1) noexcept(false);
```

• Да провери да ли нека функција баца изузетак

```
noexcept(foo); // једнако true
noexcept(bar); // једнако false

template<typename T>
void foo(T func) noexcept( noexcept(T()) ) {
    ...
func();
    ...
}
```


noexcept

- Ово је јако ретко важно ван контекста генеричког програмирања.
- Рецимо, у овом случају noexcept ће учинити да компајлер уклони сав код за хватање изузетка

```
void foo() noexcept;

void bar() {
   try {
     foo();
   } catch (...) {
     //...
   }
}
```

- Али овакав код ретко ко пише, јер зашто би писали **try catch** блок ако знамо да **foo()** не баца изузетак.
- Међутим, јасно је да у генеричком коду на овакве ствари можемо наилазити.

• Онај код би сада могао овако да изгледа:

```
template<typename T>
T* reallocate(T* old ptr, size t old capacity) {
  T* new ptr = new T[old capacity * 2];
  size t i = 0;
 try {
    for (; i < old capacity; ++i)
      new ptr[i] = std::move if noexcept(old ptr[i]);
  } catch (...) {
    delete[] new ptr;
    throw;
  delete[] old ptr;
  return new ptr;
```

• За сада није битно како је **std::move_if_noexcept** имплементирано.

- За сада није битно како је std::move_if_noexcept имплементирано, али суштински обезбеђује овакву гаранцију:
  - Функције направљене по том шаблону дају јаку гаранцију уколико је шаблонски параметар Т, тип који има оператор/конструктор копије или има мув оператор/конструктор.
  - Тј. само у случају да Т нема копирање, већ само мув који баца изузетак, онда функција настала од тог шаблона неће давати јаку гаранцију.

• Такође, уколико постоји мув који не баца изузетак, функција настала од шаблона за такво Т ће употребити мув за пребацивање елемената.

	Has move		Does not have move
	noexcept(true)	noexcept(false)	
Has copy	Strong guarantee move used	Strong guarantee copy used	Strong guarantee copy used
Does not have copy	Strong guarantee move used	No guarantee move used	Compile error

• Узгред, онај код би могао да се још мало побољша, тако што не би радили прво празну конструкцију, па затим копирање.

```
template<typename T>
T* reallocate(T* old_ptr, size_t old_capacity) {
  T^* new ptr = new T[o]d capacity * 2];
  size t i = 0;
  try {
    for (; i < old capacity; ++i)
      new ptr[i] = std::move if noexcept(old ptr[i]);
  } catch (...) {
    delete[] new ptr;
    throw;
  delete[] old ptr;
  return new ptr;
```


• Узгред, онај код би могао да се још мало побољша, тако што не би радили прво празну конструкцију, па затим копирање.

```
template<typename T>
T* reallocate(T* old ptr, size t old capacity) {
  T* new ptr = reinterpret cast<T*>(new std::byte[sizeof(T) * old capacity * 2]);
  size t i = 0;
  try {
    for (; i < old capacity; ++i)
      new (new ptr + i) T(std::move if noexcept(old ptr[i]));
  } catch (...) {
    for (size t j = 0; j < i; ++j)
      new ptr[j].~T();
    delete[] reinterpret cast<std::byte*>(new ptr);
    throw;
  for (i = 0; i < old capacity; ++i)</pre>
    old ptr[i].~T();
  delete[] reinterpret cast<std::byte*>(old ptr);
  return new ptr;
                                                                                15
```


• Узгред, онај код би могао да се још мало побољша, тако што не би радили прво празну конструкцију, па затим копирање.

```
template<typename T>
T* reallocate(T* old ptr, size t old capacity) {
  T* new ptr = reinterpret cast<T*>(new std::byte[sizeof(T) * old capacity * 2]);
  size t i = 0;
  try {
    for (; i < old capacity; ++i)
     new (new ptr + i) T(std::move if noexcept(old ptr[i]));
  } catch (...) {
    for (size t j = 0; j < i; ++j)
      new ptr[j].~T();
    delete[] reinterpret cast<std::byte*>(new ptr);
    throw;
  for (i = 0; i < old capacity; ++i)</pre>
    old ptr[i].~T();
  delete[] reinterpret cast<std::byte*>(old ptr);
  return new ptr;
```


Који алат употребити?

- Нож
- Јер може све!

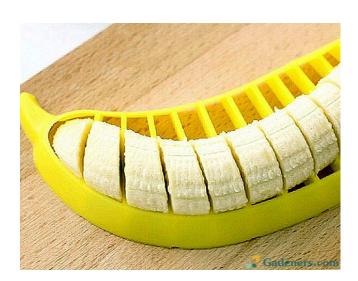

Који алат употребити?

- А шта ћемо са овим?
- Сличан је однос показивача и референци.
- Као и још неких елемената језика...

- (Чисте) показиваче можемо користити за све!
- Али треба да их користимо јако ретко...
- Само у јако ограниченим блоковима кода, или специјалним функцијама, где је ефикасност критична, и где је врло мала могућност да настану негативне последице (јер је блок мали, па се целокупна употреба показивача може лако сагледати).
- У скоро свим другим употребама, предност треба давати језичким конструкцијама или елементима стандардне библиотеке који те случајеве боље покривају.

- На пример, референце је боље користити у следећим случајевима:
  - Пренос параметара

```
int foo(const int* x) {
  return *x + 1;
}
int foo(const int& x) {
  return x + 1;
}
```


- На пример, референце је боље користити у следећим случајевима:
  - Пренос параметара
  - Униформан приступ атрибуту класе

```
struct vector {
  int* at(int x) {
    return &elem[x];
    return elem[x];
  }
}

*v.at(i) = 5;
cout << *v.at(i);

struct vector {
  int& at(int x) {
    return elem[x];
    return elem[x];
  }
}</pre>
```


- На пример, референце је боље користити у следећим случајевима:
  - Пренос параметара
  - Униформан приступ атрибуту класе
  - За краћи назив променљиве

```
if (x->clan1->clan2->clan3.qet() == 5)
  x->clan1->clan2->clan3.set(8);
clan3Type* y = &(x->clan1->clan2->clan3);
if (y-)qet() == 5)
 y->set(8);
clan3Type\& y = x->clan1->clan2->clan3;
if (y.get() == 5)
 y.set(8);
```


- На пример, референце је боље користити у следећим случајевима:
  - Пренос параметара
  - Униформан приступ атрибуту класе
  - За краћи назив променљиве
  - За везе између објеката које увек морају постојати

```
struct zavisnaKlasa{
  refKlasa* ptr; // мора увек показивати
                 // не неку инстанцу refKlasa типа
  zavisnaKlasa() : ptr(&globRefKlasa) {}
  zavisnaKlasa(int count) {} // грешка неће бити откривена
};
struct zavisnaKlasa{
  refKlasa& ptr; // мора увек показивати
                 // не неку инстанцу refKlasa типа
  zavisnaKlasa() : ptr(globRefKlasa) {}
  zavisnaKlasa(int count) {} // грешка у превођењу
```


- Још неки случајеви:
  - Када динамички заузимамо објекат зато што желимо да му животни век траје дуже од досега у којем је направљен.

```
mojTip* makeMojTip() {
  return new mojTip(1, 2, 3);
}

void foo() {
  //...
  mojTip* p = makeMojTip();
   // p je сада "власник" објекта
  //...
  // је ли било delete? је ли био изузетак пре delete?
}
```


- Још неки случајеви:
  - Када динамички заузимамо објекат зато што желимо да му животни век траје дуже од досега у којем је направљен.

```
std::unique_ptr<mojTip> makeMojTip() {
  return std::unique_ptr<mojTip>(new mojTip(1, 2, 3));
}

void foo() {
  //...
  std::unique_ptr<mojTip> p = makeMojTip();
    // p je сада "власник" објекта
  //...
  // не треба delete... јер ће бити позвано у деструктору p-a
}
```


- Још неки случајеви:
  - Када динамички заузимамо објекат зато што желимо да му животни век траје дуже од досега у којем је направљен.

```
std::unique_ptr<mojTip> makeMojTip() {
  return std::make_unique<mojTip>(1, 2, 3);
}

void foo() {
  //...
  std::unique_ptr<mojTip> p = makeMojTip();
    // p je сада "власник" објекта
  //...
  // не треба delete... јер ће бити позвано у деструктору p-a
}
```


- У <memory>
  - unique_ptr

```
struct mojTip {
  mojTip(int a, int b, int c) : x(a), y(b), z(c) {}
  int x, y, z;
};
void bar(mojTip& x);
void foo() {
  //...
  std::unique ptr<mojTip> p = std::make unique<mojTip>(1, 2, 3);
  // auto p = std::make unique < mojTip > (1, 2, 3);
    // р је сада "власник" објекта
  //...
  cout << p->x;
 bar(*p);
  р++; // грешка!
 р[5]; // грешка!
```


- У <memory>
  - unique_ptr

```
struct mojTip {
  mojTip(int a, int b, int c) : x(a), y(b), z(c) {}
  int x, y, z;
};
void zol(mojTip* x);
void foo() {
  //...
  std::unique ptr<mojTip> p = std::make unique<mojTip>(1, 2, 3);
    // р је сада "власник" објекта
  //...
  zol(p.get()); // али zol не сме звати delete!
  std::unique ptr<mojTip> q{p}; // грешка! може бити само један
  q = p; // грешка!
  q = std::move(p);
  mojTip* r = q.release(); // p више није власник објекта
                                                              28
```


- У <memory>
  - unique_ptr

```
void bar(int x);
void foo() {
  //...
  std::unique ptr<int[]> p(new int[7]);
    // auto p = std::make unique<int[]>(7);
  //...
  cout << p->x; // грешка!
  bar(*p); // грешка!
  р++; // грешка!
 p[5];
```


• Основни принцип RAII: "власништво" над ресурсом (објектом који нема досег) доделити некој променљивој која има досег.

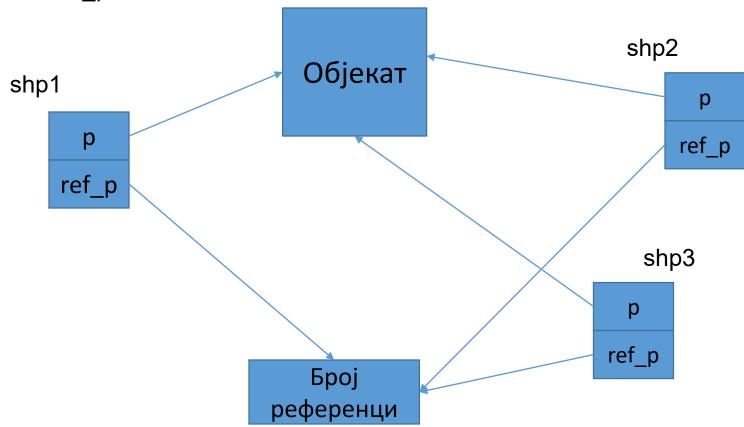

- У <memory>
  - unique_ptr
  - shared_ptr

- Шта ако имамо више показивача који показују на исти објекат?
- Ко је задужен за његово брисање? (Ко је власник?)
- Не постоји једноставан одговор на питање: "Ко показује на овај објекат?"
- У деструктору "дељеног показивача" проверава се колико још других "дељених показивача" показује на тај објекат. **delete** се позива тек ако је тај показивач последњи који показује на објекат.
- Та техника се зове бројање референци.
- Колико референци толико "власника".

- У <memory>
  - unique_ptr
  - shared_ptr

- У <memory>
  - unique_ptr
  - shared ptr

```
void foo() {
   //...
   std::shared_ptr<mojTip> p = std::shared_pointer<mojTip>(
      new mojTip(1, 2, 3)); // 2 new, за објекат и за референце
   // број референци: 1 - p.use_count()
   std::shared_ptr<mojTip> q{p}; // број реф.: 2
   {
      std::shared_ptr<mojTip> r = {p}; // број реф.: 3
   } // број реф.: 2
   p = nullptr; // број реф.: 1
} // број реф.: 0 -> зове се delete
```

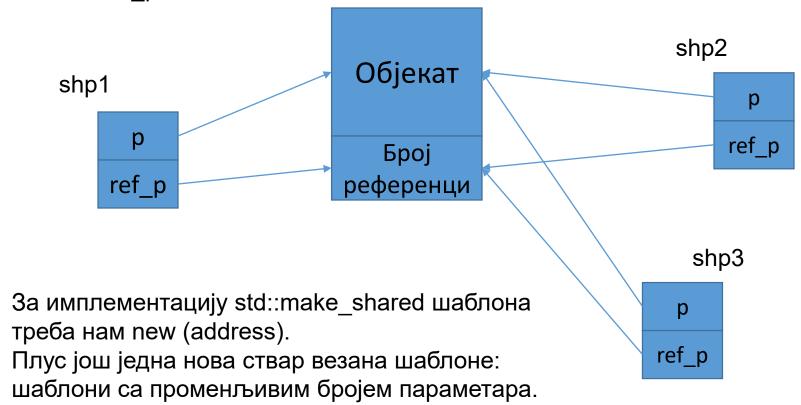

- У <memory>
  - unique_ptr
  - shared ptr

```
void foo() {
   //...
   std::shared_ptr<mojTip> p = std::make_shared<mojTip>(1, 2, 3);
   // број референци: 1 - p.use_count()
   std::shared_ptr<mojTip> q{p}; // број реф.: 2
   {
     std::shared_ptr<mojTip> r = {p}; // број реф.: 3
   } // број реф.: 2
   p = nullptr; // број реф.: 1
} // број реф.: 0 -> зове се delete
```


- У <memory>
  - unique_ptr
  - shared_ptr

- У <memory>
  - unique_ptr
  - shared_ptr

```
struct Node {
  string name;
  shared ptr<Node> left;
  shared ptr<Node> right;
 Node(string x) : name(x) { cout<<"Konstruktor "<<name<<endl; }</pre>
  ~Node() { cout<<"Destruktor "<<name<<endl; }
};
shared ptr<Node> foo() {
  shared ptr<Node> root = make shared<Node>("koren");
  root->left = make shared<Node>("levi");
  shared ptr<Node> r = make shared<Node>("desni");
  root->right = r;
  return root;
```


- У <memory>
  - unique_ptr
  - shared_ptr
  - weak_ptr
- Концепт бројања референци има проблема кад постоји кружно референцирање.
- Са "слабим показивачем" чинимо да један показивач у том кругу буде лабаво повезан са објектом, тј. да има лабаво власништво.
- То значи да слаби показивач није власник, али може привремено да постане (само у тренуцима када се нешто конкретно са објектом кроз тај показивач ради).

• У <memory> unique_ptr shared_ptr weak ptr struct mojTip { void do something(); **}**; shared ptr<mojTip> makeMojTip(); void foo() { //... weak ptr<mojTip> p = makeMojTip(); // р није власник објекта, али показује на њега //... p.lock()->do something();

// током извршавања ове линије, р ће бити власник

- У <memory>
  - unique_ptr
  - shared_ptr
  - weak_ptr

```
weak_ptr<mojTip> p = nullptr; // ово не може

// не може ни ово:
if (p == nullptr) ...

// већ мора `вако:
weak_ptr<mojTip> p; // р празно
if (p.expired()) ...
```


Compiler explorer godbolt.org

• Коришћењем алата **Compiler explorer** проверите у разним околностима колико је скупа (у смислу додатних инструкција и меморије) употреба **unique_ptr**.

